

Stanovisko Asociácie priemyselných zväzov a dopravy

Návrh rozpočtu verejnej správy na roky 2023 až 2025

1. Postoj APZD k návrhu

APZD berie na vedomie predložený návrh rozpočtu.

2. K návrhu rozpočtu predkladá APZD nižšie uvedené odporúčania a otázky:

- Podľa nášho názoru je **deficit štátneho rozpočtu 8,34 mil. eur pre rok 2023 privysoký**. Ak je rozpočtovým cieľom na rok 2024 vyrovnaný rozpočet, je prinajmenšom otázne, ako pri absencii konkrétnych konsolidačných opatrení a nedostatku časového priestoru bude v silách vlády tento cieľ naplniť.
- Štátny rozpočet na rok 2023 uvádza rezervu na **kompensačné opatrenia súvisiace s rastom cien energií** vo výške 3,4 mld. eur vo všeobecnej pokladničnej správe a dodatočných 100 mil. eur je pokrytých za predpokladu, že sa do apríla 2023 nebudú vyplácať odmeny zamestnancom v štátnozamestnaneckom pomere. **Predpokladaný rozpis** je 1,2 mld. eur pre domácnosti, **1,5 mld. eur pre podnikateľský sektor** a 700 mil. eur pre organizácie verejnej správy. Z nášho pohľadu je **potrebné k jednotlivým rozpočtom priradiť aj adekvátne opatrenia a časový horizont realizácie**.
- Z návrhu **nie je zrejmé, či suma 3,4 mld. eur na kompenzácie cien energií má byť pokrytá nevyčerpanými eurofondami** a či v položke príjmov štátneho rozpočtu sú nevyčerpané eurofondy zarátané. **Komisia podporila myšlienku realokácie nevyčerpaných eurofondov do krízových opatrení**, tie ale treba urýchlene vypracovať a predložiť Komisii na schválenie. Má vláda už aspoň predstavu o aké opatrenia pôjde?
- **Vnímame potrebu explicitne zvýšiť financovanie nárastu cien energií** nielen regionálnemu školstvu (v rozpočte 40 mil.), ale aj **vysokým školám**, pretože im hrozí kolaps. Je nutné im kompenzovať výpadky spôsobené energetickou krízou, lebo kľúčový sektor pre budovanie znalostnej spoločnosti nebude poskytovať vzdelávanie.
- **Makroprognóza** je na nasledujúce tri roky skôr **optimistická**. Kombinácia vysokej inflácie a útlmu z dôvodu energetickej krízy podľa prognóz nebude viesť k recesii, najmä vďaka vysokému rastu

investícií, a to nielen vo verejnom ale aj v súkromnom sektore (v roku 2023 16 % rast). **Chatrný reálny rast 0,6 % v roku 2023 sa však ľahko môže sklzánuť do mínusu**, ak zoberieme do úvahy nedostupnosť energií, riziko regulácie spotreby plynu či elektriny, alebo zatváranie prevádzok, ktoré si napriek dotáciám (ktoré dnes ešte nepoznáme) s nárastom cien neporadia. Riziko predstavuje tiež **vysoká inflácia, ktorá zníži kúpnu silu miezd** a to tak výrazne, že reálna mzda v roku 2025 by mala byť nižšia, ako v roku 2021.

- **Krízové obdobie sa podľa názoru APZD prejavuje minimálne v úsporných opatreniach štátu. Najviditeľnejšie je to v raste počtu zamestnancov verejnej správy, ktorý by mal vzrásť o 10 tisíc.** Hoci nárast 3 tisíc je ľahko vysvetliteľný pridaním Vodohospodárskeho podniku do verejnej správy, zvyšných 7 tisíc naznačuje zlyhanie v hľadaní rezerv vo výkone verejnej správy. Príkladom je opätovné zvyšovanie počtu zamestnancov MPSVR SR a MV SR, ktoré nedokázali „udržať“ 10% škrty, a opäť navyšujú počty, spolu o 823 miest. Takmer 5 tisíc zamestnancov má pribudnúť v územnej samospráve. Na implementácii plánu obnovy má pracovať 1739 ľudí. Je otázkou, či tieto miesta budú skutočne zrušené po skončení implementácie.
- **V roku 2023 je na kurzarbeit vyčlenených iba 20 mil. eur** – vzhľadom na pokračujúcu materiálovú krízu je potrebné uvoľniť zdroje z odvodov zamestnávateľov v Sociálnej poisťovni – čoraz viac podnikov sa dostáva do rizika prepúšťania. Kurzarbeit je efektívny nástroj na predchádzanie zvyšovaniu nezamestnanosti.
- **Výdavky na výskum a vývoj sú naďalej nedostatočné - tvoria 0,5 % HDP, kým iné krajiny poskytujú 3 - násobok** – nastolený trend nepostačuje na splnenie cieľov na roky 2025 ani 2030.
- Vo vzťahu k vysokému školstvu **oceňujeme zníženie počtu zamestnancov a prerozdelenie finančných nákladov na výkonnostné odmeňovanie.** Princiipiálne si myslíme, že z hľadiska rozpočtu je množstvo finančných zdrojov v školstve adekvátne a problém spočíva skôr vo vysokom počte stredných aj vysokých škôl. **Je potrebné preto vykonať revíziu siete škôl.**
- Pri porovnaní návrhu rozpočtu na roky 2022-2024 a návrhu rozpočtu na roky 2023-2025 sú pozmenené aj ukazovatele za rok 2020 (príjmy, výdavky) a v návrhoch sa nezhodujú. Pritom v obidvoch rozpočtoch sú deklarované ako skutočné. Z akého dôvodu boli dané ukazovatele upravené? (napríklad Hrubý dlh verejnej správy v rozpočte 2022-2024 bol uvedený za rok 2020 59,7 % ale v rozpočte pre roky 2023-2025 už iba 58,9 %).